

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการการตัดสินใจใช้บริการการจัดส่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร คือ ลูกค้ำที่มีประสบการณ์ในการใช้บริการการจัดส่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันในอำเภอเมืองอุบลราชธานี และอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เนื่องจากบริการจัดส่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันที่ศึกษาให้บริการ 2 อำเภอในจังหวัดอุบลราชธานี ทั้งนี้ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ลูกค้ำบางส่วนที่มีประสบการณ์ในการใช้บริการการจัดส่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันในอำเภอเมืองอุบลราชธานี และอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรการคำนวณของ Cochran ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน 5% จะได้กลุ่มตัวอย่าง 384 คน แต่เพื่อป้องกันความผิดพลาดของการเก็บข้อมูลผู้วิจัยจะใช้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน ซึ่งการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสามารถคำนวณได้ตามสมการที่ 3.1 ดังนี้

$$n = \frac{P(1-P)(Z)^2}{e^2} \quad (3.1)$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

P = ค่าเปอร์เซ็นต์ที่ต้องการจากกลุ่มประชากรทั้งหมด ($P = 0.5$)

Z = ระดับความเชื่อมั่นที่ผู้วิจัยกำหนด 95% (มีค่าเท่ากับ 1.96)

e = ค่าเปอร์เซ็นต์จากความคลาดเคลื่อน ($e = 0.05$)

$$\text{แทนสูตร } n = \frac{0.5(1-0.5)(1.96)^2}{0.05^2} = 384 \text{ คน}$$

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

(1) การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ซึ่งประชากรเป้าหมายคือ ลูกค้าที่มีประสบการณ์ในการใช้บริการการจัดส่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันในอำเภอเมืองอุบลราชธานี และอำเภวารินชำราบ ซึ่งผู้วิจัยจะสุ่มตัวอย่างจาก 2 อำเภอที่กล่าวมา

(2) จากนั้นจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน เพราะฉะนั้นกลุ่มตัวอย่างจะมาจากอำเภอเมืองอุบลราชธานี จำนวน 200 คน และอำเภวารินชำราบ จำนวน 200 คน

(3) ขั้นตอนต่อไปจะเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) โดยผู้วิจัยจะส่งลิงค์ (Link) แบบสอบถามออนไลน์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ซึ่งจะมีการตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อป้องกันความผิดพลาดของกลุ่มตัวอย่างคือ ต้องมีประสบการณ์ในการใช้บริการการจัดส่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันอุบลฮีโร่ (Ubon Hero) แกร็บฟู้ด (GrabFood) ฟู้ดแพนด้า (Food Panda) และไลน์แมน (Line Man) โดยจะใช้คำถามคัดกรองในส่วนแรกของแบบสอบถาม

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามออนไลน์ (Online Questionnaires) ซึ่งสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามคัดกรองกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อป้องกันความผิดพลาดของกลุ่มตัวอย่าง คือ ต้องมีประสบการณ์ในการใช้บริการการจัดส่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันอุบลฮีโร่ (Ubon Hero) แกร็บฟู้ด (GrabFood) ฟู้ดแพนด้า (Food Panda) และไลน์แมน (Line Man)

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ และอาชีพ

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านจิตวิทยา ลักษณะแบบสอบถามจะใช้มาตรวัดความคิดเห็นของลิเคิร์ต (Likert Rating Scale) ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

- (1) แรงจูงใจ จำนวน 4 ข้อ
- (2) บุคลิกภาพ จำนวน 4 ข้อ
- (3) การรับรู้ จำนวน 4 ข้อ
- (4) การเรียนรู้ จำนวน 4 ข้อ
- (5) ทักษะคิด จำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคม ลักษณะแบบสอบถามจะใช้มาตรวัดความคิดเห็นของลิเคิร์ต (Likert Rating Scale) ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

- (1) กลุ่มอ้างอิง จำนวน 3 ข้อ
- (2) ครอบครัว จำนวน 3 ข้อ
- (3) ชนชั้นทางสังคม จำนวน 3 ข้อ

ส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านเทคโนโลยี ลักษณะแบบสอบถามจะใช้มาตรวัดความคิดเห็นของลิเคิร์ต (Likert Rating Scale) ประกอบด้วย 2 ด้าน ดังนี้

(1) ระบบสัญญาณและความเร็วของอินเทอร์เน็ต จำนวน 3 ข้อ

(2) ความปลอดภัยของข้อมูลลูกค้า จำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 6 คำถามเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจใช้บริการ ลักษณะแบบสอบถามจะใช้มาตราวัดความคิดเห็นของลิเคิร์ท (Likert Rating Scale) ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

(1) การตระหนักถึงปัญหา จำนวน 4 ข้อ

(2) การค้นหาข้อมูล จำนวน 3 ข้อ

(3) การประเมินผลทางเลือก จำนวน 3 ข้อ

(4) การตัดสินใจซื้อ จำนวน 3 ข้อ

(5) พฤติกรรมหลังการซื้อ จำนวน 3 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนสำหรับคำถามในส่วนที่ 3-6 โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นมี 5 ระดับ ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 มาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ

ระดับความคิดเห็น	ระดับคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

จากนั้นคำนวณคะแนนเฉลี่ย จากคะแนนมาตรวัด 5 ระดับ และเปรียบเทียบเกณฑ์การแปลความหมายจากค่าเฉลี่ยของคะแนน (Best, 1977) ดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้บริการจัดส่งอาหาร ปัจจัยด้านจิตวิทยา ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านเทคโนโลยี และกระบวนการตัดสินใจใช้บริการ

3.3.2 กำหนดวัตถุประสงค์ สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย และเนื้อหา เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งเครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม โดยแบบสอบถามมีทั้งหมด 6 ส่วน ครอบคลุมกรอบแนวคิดที่ต้องการศึกษา

3.3.3 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความครอบคลุมของเนื้อหา และความสอดคล้องกันของข้อความกับนิยามศัพท์ จากนั้นนำมาแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.3.4 นำร่างแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นนำไปทำการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยจะเป็นการให้คะแนนแต่ละข้อคำถามจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อคัดเลือกคำถามข้อที่มีความตรงเชิงเนื้อหาโดยเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง ข้อคำถามวัดได้ตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่มั่นใจว่าข้อคำถามวัดได้ตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 หมายถึง ข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงวัตถุประสงค์

หลังจากผู้เชี่ยวชาญได้ให้คะแนนแต่ละข้อคำถามแล้ว ผู้วิจัยจะนำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาค่า IOC ตามสมการที่ 3.2 ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N} \quad (3.2)$$

เมื่อ $\sum R$ = ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

จากการหาค่า IOC หากข้อคำถามมีค่า IOC 0.50 ขึ้นไป จะคัดเลือกไว้ ส่วนข้อคำถามที่ค่าต่ำกว่า 0.50 จะนำมาพิจารณาปรับปรุงข้อคำถามใหม่หรือตัดออกตามความเหมาะสม (ธีระ กุลสวัสดิ์, 2558) ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่า ข้อคำถามทุกข้อได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 (เอกสารตามแนบภาคผนวก ข)

3.3.5 นำแบบสอบถามที่ได้จากข้อ 3.3.4 ไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้บริโภครที่มีประสบการณ์ในการใช้บริการการจัดส่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อเป็นการตรวจสอบ ได้จำนวน 35 ชุด

3.3.6 นำแบบสอบถามจากข้อ 3.3.5 ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability Test) โดยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbachs' Alpha Coefficient) ต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.70 จึงจะยอมรับได้ (ธีระ กุลสวัสดิ์, 2558) ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 (เอกสารตามแนบภาคผนวก ข)

3.3.7 ปรับปรุงข้อคำถามและนำไปใช้ในการวิจัย

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

3.4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลเบื้องต้นโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างคือ ลูกค้าบางส่วนที่มี

ประสบการณ์ในการใช้บริการการจัดส่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันในอำเภอเมืองอุบลราชธานี และอำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 400 คน

3.4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ วารสารวิชาการ บทความ สิ่งพิมพ์ และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปัจจัยด้านจิตวิทยา ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านเทคโนโลยี และกระบวนการตัดสินใจใช้บริการ

3.5.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

3.5.2.1 การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ของข้อความในแต่ละปัจจัยว่ามีความสัมพันธ์กันและอยู่กลุ่มเดียวกันหรือไม่

3.5.2.2 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจใช้บริการจัดส่งอาหารของลูกค้าในจังหวัดอุบลราชธานี